

Spojení exilu se špiónáží a zradou. Titulní strana časopisu Dikobraz z června 1950. Association of exile with espionage and betrayal. Title page of the June 1950 issue of Dikobraz magazine.

Fragment

Organizování zahraničního odboje

Po únoru 1948 započali exulanti v zahraničí organizovat nový odboj za obnovu demokratického Československa.

Zahraníční odboj se utvářel v obtížných podmínkách, bez přípravy, bez vlastních finančních prostředků. Proto musel přijmout podporu západních demokratických vlád, zejména vlády USA. Kroky k ustavení zastřešujícího orgánu čs. exilu začaly již na jaře roku 1948 s výhledem na vytvoření Rady svobodného Československa ke dni státního svátku 28. října 1948. K vyhlášení RSC došlo až na jejím zasedání ve dnech 19.–25. února 1949 ve Washingtonu. Předsedou zvoleného předsednictva Rady byl zvolen dr. Petr Zenkl, jeho zástupcem dr. Jozef Lettrich. Sidlem RSC se stal Washington, v Londýně a v Paříži byly zřízeny její pobočky. Problémem se ukázala být absence respektované jednotlivé osobnosti. Rada sice v únoru 1949 vznikla, byla však od počátku roztržistěná a prakticky nebyla akceschopná.

Kromě role politického vedení měla Rada v úmyslu zastávat i pozici vedoucího orgánu protikomunistického odboje. Bylo plánováno vytvoření zpravodajské organizace s několika součástmi, podřízenými zpravodajským službám USA, Velké Británie a Francie.

Rada svobodného Československa pověřila zprvu vedením exilové zpravodajské organizace poslance a účastníka druhého odboje Antonína Bartoše.

V průběhu roku 1949 tak vznikla organizace fakticky koordinovaná Sergejem Ingrem. Ten byl ale Radou formálně pověřen vedením referátu pro speciální úkoly až v červnu 1952. Ingvovi byli pak volně podřízeni vedoucí zpravodajských sekcí přidružených u spojeneckých zpravodajských organizací:

USA	generál František Moravec – „Arnold“
Velká Británie	podplukovník Karel Jindřich Procházka – „Proud“
Francie	generál Čeněk Kudláček – „Hutník“

Všechny tyto složky působily v okupovaných částech Německa nebo Rakouska.

Stejně jako politický exil, procházel i zpravodajský exil řadou krizí a problémů. Koncepce jednotné zpravodajské služby se neosvědčila. Jednotlivé zpravodajské sekce přidružené u spojeneckých zpravodajských služeb byly pak na sobě zcela nezávislé a prokazovaly služby svým sponzorům. Jakékoliv podřízení Radě svobodného Československa nakonec nebylo fakticky realizováno. Jediným jednotícím prvkem se tak stala autorita gen. Sergeje Ingra.

Generál Sergej Ingr (1894–1956). V době první světové války příslušník čs. legií v Rusku a ve Francii. Absolvent Vysoké školy válečné v Paříži. Po okupaci v roce 1939 zemský velitel Obrany národa. V květnu 1939 odešel do zahraničního odboje, člen Čs. národního výboru v Paříži a vedoucí Vojenské správy. V letech 1940–1944 ministr obrany čs. vlády v exilu a 1944 až duben 1945 vrchní velitel čs. branné moci. Po osvobození mu bylo zřejmě působit v čs. armádě, od prosince 1947 zastával funkci vyslance CSR v Holandsku. V reakci na převrat v únoru 1948 na funkci rezignoval. Do své náhlé smrti roku 1956 v Paříži aktivně působil v protikomunistickém odboji.

Antonín Bartoš – „Braun“ (1910–1998). Poštovní úředník, aktivní člen Sokola a národní socialista. Roku 1940 odešel do zahraniční armády, prodělal boje ve Francii, ve Velké Británii absolvoval speciální kurzy a od dubna 1944 do konce války byl velitelem úspěšného výsadku CLAY na území protektorátu. Po válce byl poslancem nár. soc. strany. V únoru 1948 odešel do exilu. Minimálně v letech 1950–1952 zpravodajsky pracoval v rámci CIC v Německu. Řídil vlastní skupinu podřízenou gen. F. Moravcovi. Poté předsídlil do USA a nadále byl aktivní v exilovém hnutí.

Organizing international resistance

After February 1948, exiles abroad began organizing new resistance towards the revival of a democratic Czechoslovakia.

The international resistance movement formed under difficult conditions, without advance preparation and lacking its own finances. This is why it had to accept the support of Western democratic governments, primarily the Government of the US. The process of establishing a parent authority for Czech exiles started in the spring of 1948, with a view to forming the Council of Free Czechoslovakia (CFC) on the national holiday, 28 October 1948. However, the CFC was announced only later, at its meeting held in Washington, DC from February 19-25, 1949. Petr Zenkl was elected chairman of the elected presidium, with Jozef Lettrich as his deputy. The CFC resided in Washington, with branches in London and Paris. The absence of a respected uniting personality proved to be a problem. The Council was formed in February 1949, but was fragmentary since its inception and virtually incapable of action.

In addition to exercising a political leadership role, the Council intended to act as the leading anti-Communist resistance authority. The creation of an intelligence organization was planned with several parts, subordinate to the intelligence services of the US, the UK and France.

The Council of Free Czechoslovakia initially entrusted deputy and participant in the Second Resistance Antonín Bartoš with leadership of the exile intelligence organization.

Thus the organization was formed in 1949, virtually coordinated by Sergej Ingr, whom the Council formally appointed as head of the special task department only later, in June 1952. Ingr's loose subordinates were the heads of the intelligence sections associated with the Allies' intelligence services:

USA	General František Moravec – “Arnold“
UK	Lt. Col. Karel Jindřich Procházka – “Proud“
France	Gen. Čeněk Kudláček – “Hutník“

All of these forces were active in the occupied parts of Germany and/or Austria.

Similarly to the political exile scene, the intelligence exile movement also went through a number of crises and problems. The unified intelligence service concept did not work out. The individual intelligence sections associated with the Allies' intelligence services were completely independent of each other, and served their sponsors. In the end, no subordination to the CFC was implemented. The only unifying factor was the authority of Gen. Sergej Ingr.

General Sergej Ingr (1894–1956). A member of the Czech Legions in Russia and France during World War I. Graduate of the École Supérieure de Guerre in Paris. Land Commander of Defense of the Nation (ON) after the occupation of Czechoslovakia in 1939. Left the country for international resistance in May 1939; member of the Czechoslovak National Committee in Paris and head of the Military Administration. Minister of Defense of the Czechoslovak exile government between 1940 and 1944, and the Supreme Commander of Czechoslovak military forces from 1944 to April 1945. Prevented from working in the Czechoslovak military after liberation; held the position of Czechoslovak ambassador to the Netherlands from December 1947. Resigned his position in response to the coup in February 1948. Active in the anti-Communist resistance in Paris until his sudden death in 1956.

Antonin Bartoš – “Braun“ (1910–1998). A post office clerk, active Sokol member, and National Socialist. Left for the international army in 1940, fought in France, took special courses in the UK, and led the successful CLAY paratroopers on Protectorate territory from April 1944 until the end of the war. Deputy of the National Socialist Party after the war. Left the country in February 1948. Worked with the intelligence services of the US Counter Intelligence Corps (CIC) in Germany at least between 1950 and 1952. Led his own group subordinate to Gen F. Moravec. Later relocated to the USA and remained active in the exile movement.

Generál Sergej Ingr. General Sergej Ingr.

obryt:AM

Karikatura z Rudého práva 9. února 1952. A cartoon from the February 9, 1952 issue of Rude právo.

Spojení exilu se špiónáží a zradou. Titulní strana časopisu Dikobraz z června 1950. Association of exile with espionage and betrayal. Title page of the June 1950 issue of Dikobraz magazine.